

Czy Twoje światła chronią noc?

Ty też możesz chronić ciemne niebo – w domu i ogrodzie używaj światła tylko tam, gdzie jest potrzebne, wybieraj lampy z czujnikiem ruchu i ciepłą barwę. Pozostaw część ogrodu ciemną dla zwierząt i unikaj świecenia w niebo.

Pięć zasad odpowiedzialnego oświetlenia zewnętrznego:

- 1 Potrzebne**
świeć tylko tam i wtedy, gdy naprawdę jest to potrzebne. 
- 2 Skierowane w dół**
światło powinno padać tylko tam, gdzie jest użyteczne. 
- 3 Odpowiednia jasność**
nie używaj światła jaśniejszego niż konieczne. 
- 4 Sterowane**
używaj timerów i czujników ruchu, aby światło włączało się tylko wtedy, gdy jest potrzebne. 
- 5 Ciepła barwa**
ciepłe światło jest łagodniejsze dla przyrody i mniej rozświetla nocne niebo. 

Więcej informacji: darsky.org

Działanie realizowane jest przez Kujawsko-Pomorską Akademię Innowacji w ramach projektu DARKERSKY4CE na zlecenie Województwa Kujawsko-Pomorskiego.

Co robimy?

organizujemy zajęcia edukacyjne dla dzieci, młodzieży oraz dorosłych na temat zanieczyszczenia sztucznym światłem i ochrony ciemnego nieba

Gdzie?

6 przyszkolnych obserwatoriów astronomicznych
Astrobaza Kopernik: Radziejów, Dobrzyń nad Wisłą, Brodnica, Jabłonowo Pomorskie, Gniewkowo i Rypin

Kiedy?

kwiecień – listopad 2026 r.

Po co?

Celem projektu DARKERSKY4CE (Interreg Europa Środkowa) jest zwiększenie świadomości na temat zanieczyszczenia sztucznym światłem oraz promowanie działań ograniczających to zjawisko, aby chronić ekosystemy, bioróżnorodność i wspierać zrównoważony rozwój turystyki poprzez wykorzystanie waloru ciemnego nieba.

Więcej o projekcie na stronie:

<https://akademiakpai.pl/ciemne-niebo/>



Interreg
CENTRAL EUROPE



Co-funded by
the European Union

DARKERSKY4CE

Wyłącz światło, pozwól nocy odetchnąć!



Dowiedz się, czym jest
zanieczyszczenie światłem
i jak możesz mu przeciwdziałać.



Jeziro Radogoszcz
(fot. Krzysztof Kujawa)

Czym jest zanieczyszczenie światłem?

Zanieczyszczenie światłem to nadmiar lub niewłaściwe użycie sztucznego oświetlenia po zmroku.



Najczęstsze przykłady:

Nadmierne oświetlenie

Lampy o zbyt dużej mocy lub świecące tam, gdzie światło jest zbędne.



Chaos świetlny

Duża liczba lamp, świecących reklam i ekranów w jednym miejscu, powoduje nadmierne rozświetlenie przestrzeni.



Intruzja światła

Światło wpadające do okien mieszkań lub oświetlające sąsiednie tereny.



Oślnienie

Zbyt jasne światło, które oślepia kierowców, pieszych i zwierzęta.



Łuna świetlna nad miastem

Światło skierowane w górę rozjaśnia nocne niebo i przesłania gwiazdy.

Dlaczego warto ograniczać sztuczne światło w nocy? Naturalny rytm dnia i nocy towarzyszy życiu na Ziemi od miliardów lat. To on reguluje sen ludzi, aktywność zwierząt i wzrost roślin. Dziś w wielu miejscach noc niemal nie istnieje – coraz więcej sztucznego światła rozświetla niebo, zasłaniając gwiazdy i zaburzając naturalny rytm życia.

Dlaczego to ważne?



Zdrowie ludzi

Światło w nocy zaburza naturalny rytm snu i czuwania. Może powodować problemy ze snem, zmęczenie, stres oraz trudności z koncentracją.



Przyroda

Sztuczne światło dezorientuje zwierzęta i zmienia ich naturalne zachowania. Owady i zapylacze tracą orientację, ptaki mają zaburzone migracje, a nietoperze trudniej zdobywają pokarm.



Rośliny

Zanieczyszczenie światłem zakłóca naturalny rytm wzrostu i kwitnienia roślin, wpływając na ich rozwój i funkcjonowanie ekosystemów.



Nocne niebo

Łuna świetlna nad miastami sprawia, że widać jedynie najjaśniejsze gwiazdy, a piękno nocnego nieba zostaje ukryte przed mieszkańcami.

Dlaczego warto chronić ciemną noc?

Nocne niebo od wieków inspiruje ludzi – powstały dzięki niemu mity, dzieła sztuki i odkrycia naukowe. Dziś w wielu miastach gwiazdy są niewidoczne z powodu sztucznego światła.

Ciemne niebo staje się dziś rzadkim zasobem przyrodniczym, który warto chronić tak samo jak czyste powietrze czy wodę. Na świecie i w Polsce powstają **parki ciemnego nieba**, gdzie można obserwować nocne niebo w naturalnej ciemności.

W naszym kraju działa kilka obszarów czynnej ochrony ciemnego nieba, głównie na terenach górzystych.

W 2026 roku w Borach Tucholskich, w pobliżu Osia, powstanie punkt obserwacji nocnego nieba – **Gwiezdne Ładowisko**.



Warszawa



Park Gwiezdnego Nieba Bieszczady (fot. P. Ďuriš)